

RĪGĀ

2018. gada 8. oktobrī
Nr. 1-23/154_e

Finanšu ministrijai
pasts@fm.gov.lv

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijai
pasts@iaui.gov.lv

*Par maksājumiem interaktīvo azartspēļu
organizētājiem, kas nav licencēti Latvijā*

Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) pateicas par iespēju ar Finanšu ministrijas un Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas pārstāvjiem apspriest problemātiku, kas attiecas uz Latvijas kredītiestāžu klientu maksājumiem interaktīvo azartspēļu organizētājiem, kas nav licencēti Latvijā (turpmāk – Latvijā nelicencēts azartspēļu organizētājs). Informējam par Asociācijas viedokli šajā jautājumā.

1. Tiesiskais ietvars

Kredītiestāžu likuma 65. panta ceturtā daļa paredz, ka kredītiestāde neuzsāk darījuma attiecības ar tādu azartspēļu organizētāju vai tā starpnieku, kas norādīts kredītiestādei nosūtītajā Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas lēmumā par aizliegumu uzsākt vai turpināt darījuma attiecības ar azartspēļu organizētāju, kas darbību veic bez Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktās licences, vai tā starpnieku.

Vēršam uzmanību uz to, ka šis pants neattiecas uz naudas pārvedumu veikšanu, jo tā nav stāšanās darījuma attiecībās ar naudas saņēmēju. Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 91. panta trešā daļa paredz: “Ja ievēroti visi maksātāja un viņa maksājumu pakalpojumu sniedzēja standartlīguma noteikumi, maksājumu pakalpojumu sniedzējs nedrīkst atteikties izpildīt autorizētu maksājuma rīkojumu neatkarīgi no tā, vai maksājuma rīkojumu iesniedzis maksātājs, saņēmējs vai tas iesniegts ar saņēmēja starpniecību, ja vien maksājuma izpildi neaizliedz tiesību akti.”

Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums šobrīd paredz ne tikai maksājuma rīkojumus, bet arī maksājuma ierosināšanas pakalpojumu, proti, tādu pakalpojumu, kura rezultātā maksājumu pakalpojumu sniedzējs klienta vārdā (uzdevumā) ierosina maksājumu no maksājumu konta, kas tiek turēts pie cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja.

Attiecībā uz Kredītiestāžu likuma 65. pantu, jāņem vērā, ka tajā lietotais jēdziens “starpnieks” bieži vien nav praktiski piemērojams, jo tas neattiecas uz naudas pārvedumiem, kā arī naudas pārvedumi var tikt tiesiski veikti no vienas finanšu iestādes uz citu, nevis tieši kādam pakalpojumu sniedzējam, kas ir licencēts citā Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstī un saistīts ar Latvijā nelicencētu azartspēļu organizētāju vai tālāk tiks izmantots, lai veiktu maksājumus Latvijā nelicencētam azartspēļu organizētājam.

Jāņem vērā, ka finanšu sektorā maksājuma veikšana iespējama arī bez maksājumu kartes kā maksājuma instrumenta. Tāds maksājumu veids nākotnē kļūs vēl plašāk izmantots, kļūstot pieejamākai infrastruktūrai, kuru tirgus dalībniekiem jānodrošina gada laikā un jāatver izmantošanai finanšu tehnoloģiju uzņēmumiem (API, PSD2).

2. Finanšu pakalpojumu sniedzēji

Latvijā nelicencēts azartspēļu organizētājs nav nelicencēts azartspēļu organizētājs vispār, tas ir licencēts citā valstī. Azartspēļu organizēšanas regulējums ES ietvaros nav harmonizēts.

Savukārt finanšu pakalpojumu sniegšana ES ietvaros ir harmonizēta un tai netiek likti šķēršļi, kurus būtu tiesīga noteikt katra dalībvalsts suverēni. Finanšu pakalpojumi, lai arī tie tiek noteiktā kārtībā licencēti, reģistrēti vai paziņoti, tiek intensīvi un bez īpašiem ierobežojumiem izmantoti pārrobežu darījumos.

Latvijas finanšu iestāžu pakalpojumus izmanto arī citu ES valstu pilsoņi, tostarp, izmantojot maksājumu kartes savās pilsonības (piederības) valstīs, saņemot no šajās valstīs licencētiem komersantiem attiecīgus pakalpojumus. Turklāt noteiktos gadījumos kredītiestādei pat ir pienākums atvērt pamatkontu ES rezidentam (Direktīva 2014/92/ES).

Latvijas iedzīvotāji var izmantot ne tikai Latvijā licencētas kredītiestādes, bet arī citā ES dalībvalstī licencētu kredītiestāžu vai maksājumu iestāžu pakalpojumus.

Maksājumu pakalpojumus sniedz ne tikai kredītiestādes, bet arī maksājumu iestādes saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumu.

Nebūtu pamatoti nesamērīgi ierobežot Latvijā licencētas finanšu iestādes, bet šādus ierobežojumus neattiecināt uz citām finanšu iestādēm, kuras sniedz maksājuma pakalpojumus Latvijā.

Līdz ar to, izvērtējot iespējamus risinājumus, ES tiesībās nostiprinātais brīvā tirgus pamatprincips ir jāņem vērā.

3. Maksājumu ierobežošana pēc MCC koda

Tikšanās laikā ar Asociāciju Finanšu ministrijas un Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas pārstāvji izteica ierosinājumu vērtēt maksājumu ierobežošanu pēc MCC 7995 koda (*betting including lottery tickets, casino gaming chips, off-track betting and wagers*).

Attiecībā uz iespēju valstī, nepastāvot vispārējam azartspēļu aizliegumam, noteikt vispārēju aizliegumu veikt maksājumus ar maksājumu kartēm tirgotājiem pēc koda MCC 7995, informējam, ka tas:

- nepamatoti ietekmētu citus tirgotājus, jo arī, piemēram, licencētiem azartspēļu organizētājiem būtu jāpārtrauc maksājumu pieņemšana, tostarp par precēm, kas pat tieši nav saistītas ar azartspēlēm, bet tiek pārdotas, piemēram, azartspēļu organizēšanas vietā;
- nevarētu attiekties uz maksājumu kartēm, kurām jāatzīst *offline* maksājumi (tos banka saņem failos no Visa un MasterCard sistēmām un tie ir obligāti jāpieņem);
- tiktu plaši izmantotas citu valstu finanšu iestāžu izsniegtas maksājumu kartes – gan fiziskās, gan virtuālas;
- nevarētu atbilstoši darboties, jo nevar būt pārliecība, ka visās valstīs MCC 7995 kods ir piešķirts pilnīgi precīzi vai arī attiecīgais pakalpojuma sniedzējs neizmanto citu MCC kodu.

Ja tas ir svarīgi politikas veidošanā, vēršam uzmanību, ka tehniski ir iespējams nošķirt maksājumus internetā un pakalpojuma saņemšanas vietā.

4. Iespējami risinājumi

Ierobežojumi nosakāmi likuma līmenī tā, lai tie attiecas uz visiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, arī tādiem, kas nav licencēti Latvijā, bet pakalpojumus sniedz ES tiesību aktos noteiktajā kārtībā.

Kā viens no risinājumiem varētu būt tāds, ka Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija citās valstīs licencētos interaktīvo azartspēļu organizētājus informē par lūgumu ienākošos maksājumus ierobežot pēc Latvijas BIN (piemēram, katram kartes veidam definēta skaitļu virkne), ja tirgotājam nav Latvijas licences, liedzot tieši šim azartspēļu organizētājam iespēju saņemt maksājumus no Latvijas, bet šādu aizliegumu nenosakot visiem klienta maksājumiem arī licencētās vietnēs.

Iespējams būtu arī izvērtējams, ka atbildības nasta būtu pārnesama no infrastruktūras uzturētājiem uz konkrēto fizisko personu. Fiziskajām personām Latvijā nav noteikts aizliegums no Latvijas teritorijas piedalīties Latvijā nelicencētās azartspēlēs. Ja tiktu noteikts šāds aizliegums, finanšu iestāde varētu automatizēti informēt par šādiem darījumiem, lai kāda no kompetentajām valsts iestādēm piemērotu personai likumā noteiktu sankciju (sodu). Asociācijai gan ir grūti novērtēt, vai šāda sistēma būtu efektīva un ļautu sasniegt rezultātu.

5. Secinājums

Nemot vērā iepriekšminēto, paužam viedokli, ka izolēti ierobežojumi finanšu sektoram būs mazefektīvi salīdzinājumā ar resursu, kas būtu jāiegulda šo ierobežojumu īstenošanā. Esam gatavi turpmākam darbam, lai kopīgi rastu risinājumu, kas dotu reālu, izmērāmu rezultātu. Asociācija aicina Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekciju jautājumu apspriest ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

S. Liepiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu